

**Uchwała Nr XXVIII/161/2009
Rady Gminy w Dębnicy Kaszubskiej
z dnia 6 marca 2009 roku**

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Dębica na lata 2009 -2013”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami) i art. 110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 59, z późniejszymi zmianami) Rada Gminy w Dębicy Kaszubskiej

**uchwala się,
co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się „Gminny Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Dębica Kaszubska na lata 2009 – 2013”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dębica Kaszubska.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Gminy
/-/Marian Adamowicz**

**GMINNY PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ
DLA GMINY DĘBNICA KASZUBSKA
NA LATA 2009-2013**

I. WSTĘP

Gminny Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Dębica Kaszubska na lata 2009-2013, zwany dalej „Gminnym Programem Lokalnym” określa kierunki działań w zakresie aktywizacji lokalnej mieszkańców Gminy Dębica Kaszubska, mające na celu wzmocnienie podmiotowości obywateli gminy oraz ich wspólnot, jak również stworzenie warunków dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, wzmacnianiu spójności społecznej i terytorialnej na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego.

II. CELE PROGRAMU ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celem nadrzędnym Programu Aktywności Lokalnej jest realizowanie polityki integracji społecznej, zależnej od inicjatyw obywatelskich oraz dialogu obywatelskiego, w kierunku kształtowania demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym poprzez aktywizowanie i integrowanie lokalnej społeczności ze szczególnym uwzględnieniem osób, grup i środowisk będących w procesie wykluczenia społecznego lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cele szczegółowe:

Nadrzędny cel Programu Aktywności Lokalnej osiągnięty zostanie poprzez:

- 1) stworzenie warunków do powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej,
- 2) aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia, w tym z nastawieniem na młodzież,
- 3) wsparcie postaw obywatelskich poprzez zwiększenie kompetencji społecznych, promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji o uprawnieniach oraz edukację,

- 4) stworzenie płaszczyzny dialogu obywatelskiego,
- 5) poprawa jakości życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych,
- 6) integracja społeczna.

Kierunki działań

Cele Programu Aktywności Lokalnej realizowane będą poprzez podejmowanie następujących działań:

- 1) promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym - społeczność lokalną,
- 2) promowanie i wspieranie projektów realizowanych w partnerstwie,
- 3) tworzenie i promowanie pracy w partnerstwie,
- 4) otwarcie instytucji samorządowych na współpracę z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością,
- 5) wpieranie lokalnych inicjatyw,
- 6) wspieranie lokalnych liderów poprzez pomoc techniczną i dostęp do informacji,
- 7) aktywizację, integrację i wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym - promocja działań wspierających więzi pokoleniowe,
- 8) promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji o uprawnieniach oraz edukację,
- 9) poprawę dostępu do informacji publicznej,
- 10) wspieranie rozwoju informacji obywatelskiej, wolontariatu, grup wsparcia, samopomocy oraz grup edukacyjnych,
- 11) promowanie zasad pomocniczości, partycypacji i postaw humanitarnych,
- 12) systematyczne badanie potrzeb mieszkańców,
- 13) realizacja programu: Ośrodek Pomocy Społecznej jako Centrum Wolontariatu,
- 14) stworzenie lokalnej infrastruktury dla działań obywatelskich (ośrodka aktywizacji społecznej - Centrum Aktywności Lokalnej),
- 15) inne wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami programu.

III. ODBIORCY PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Dębica Kaszubska, w tym:

- 1) członków danej społeczności lokalnej,
- 2) osób z konkretnego środowiska,
- 3) osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia,
- 4) grupy społeczne - czyli różnych grup społecznych, w świetle zdiagnozowanych potrzeb.

IV. METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU

W ramach programu przewiduje się zastosowanie:

- 1) INSTRUMENTÓW AKTYWNEJ INTEGRACJI – szereg instrumentów

aktywizujących z zakresu aktywacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej,

2) ŚRODOWISKOWEJ PRACY SOCJALNEJ – działania realizowane przez pracownika socjalnego, mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,

3) DZIAŁAŃ O CHARAKTERZE ŚRODOWISKOWYM – inicjatywy integrujące obejmujące między innymi : badania, opracowania, analizy, spotkania, konsultacje, debaty, organizowanie i inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

V. REALIZATORZY

Realizatorem Programu Aktywności Lokalnej jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębnicy Kaszubskiej w współdziałaniu z partnerami takimi jak:

- 1) Urząd Gminy w Dębicy Kaszubskiej:
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Słupsku
- 3) Polski Czerwony Krzyż w Słupsku
- 4) Powiatowy Urząd Pracy w Słupsku
- 5) Szkoły Podstawowe i Gimnazja
- 6) Policja
- 7) Gminny Ośrodek Kultury
- 8) Placówki Służby Zdrowia
- 9) Media Lokalne
- 10) Kluby sportowe działające na terenie gminy
- 11) Organizacje pozarządowe
- 12) Parafie

VI. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Określa się następujący harmonogram działań:

1) rozpoznanie środowiska lokalnego w formie „badania i działania”:

- badanie potrzeb środowiska,
- opracowywanie programów, ekspertyz, analiz, wydawnictw i konkursów związanych z przygotowaniem i realizacją programu,

2) rozwijanie komunikacji społecznej w środowisku:

- edukacja społeczna i obywatelska, w tym organizowanie spotkań, konsultacji, działań edukacyjnych i debat społecznych dla mieszkańców,

3) promowanie pracy wolontariatu:

- organizacja i finansowanie usług wspierających animację lokalną, w tym animator lokalny, lider klubu integracji społecznej, streetworker,

4) budowanie lokalnego partnerstwa,

- 5) aktywizacja i mobilizacja mieszkańców do rozwiązywania grupowych i środowiskowych problemów,
- 6) prowadzenie nieformalnej edukacji dorosłych i młodzieży,
- 7) prowadzenie działań na rzecz integracji środowiska lokalnego.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY

Podejmując działania zamierza się osiągnąć następujące efekty:

- 1) stworzenie realnego, fizycznego miejsca, które będzie służyć ożywianiu integracji społeczności,
- 2) usprawnienie przepływu i dostępu do informacji,
- 3) planowanie i realizowanie zadań w odpowiedzi na realne potrzeby mieszkańców,
- 4) skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów,
- 5) stworzenie płaszczyzny zaangażowania mieszkańców,
- 6) wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności za procesy w niej zachodzące,
- 7) wzrost zaangażowania organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań środowiskowych,
- 8) powstanie nowych organizacji pozarządowych,
- 9) powstanie lokalnych grup działania,
- 10) realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności,
- 11) stały monitoring potrzeb środowiska,
- 12) aktywizacja osób wykluczonych,
- 13) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja zadań programu może być finansowana:

- 1) ze środków własnych budżetu samorządu terytorialnego,
- 2) ze źródeł zewnętrznych - w tym z absorpcji: środków funduszy strukturalnych - między innymi z Europejskiego Funduszu Społecznego.

IX. SPOSOBY MONITOROWANIA, EWALUACJI I OCENY

Monitorowanie projektów realizowanych w ramach Gminnego Programu Aktywności Lokalnej odbywać się będzie systematycznie w trakcie trwania projektu na potrzeby zarządzania projektem oraz podejmowania decyzji.

Celem bieżącego monitoringu będzie:

- 1) pomiar osiąganego postępu w projekcie i porównywanie go z założonym planem,
- 2) wskazanie na ewentualną potrzebę podjęcia działań korygujących,
- 3) pomiar osiąganego postępu w projekcie i porównanie go z założonym planem.

Zarówno ocena jak i ewaluacja poszczególnych projektów w ramach Programu Aktywności Lokalnej /w odpowiedzi na pytanie czy projekt osiągnął zakładane cele/ następuje każdorazowo po zakończeniu realizacji projektu w odniesieniu do zakładanych w harmonogramie rezultatów /najpóźniej na koniec roku kalendarzowego/. Dokonuje jej instytucja realizująca projekt.

- 1) coroczne sprawozdanie z działań w ramach niniejszego Programu będzie przekazywane Wójtowi Gminy oraz Radzie Gminy,
- 2) o projektach podejmowanych w ramach PAL realizatorzy będą informowali Wójta Gminy oraz Radę Gminy.

Na koniec okresu programowania zostanie dokonane podsumowanie i ocena efektywności Programu Aktywności Lokalnej w postaci raportu końcowego opracowanego przez realizatora programu.

Uzasadnienie

do projektu uchwały Rady Gminy w Dębnicy Kaszubskiej w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Dębica Kaszubska na lata 2009 -2013

„Gminny Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Dębica Kaszubska na lata 2009 – 2013” jest dokumentem wynikającym i kompatybilnym z:

1. USTAWĄ Z DNIA 12 MARCA 2004 R. O POMOCY SPOŁECZNEJ
2. NARODOWĄ STRATEGIĄ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA POLSKI
3. STRATEGIĄ POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013, MINISTERSTWO POLITYKI SPOŁECZNEJ
4. STRATEGIĄ WSPIERANIA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO NA LATA 2007-2013, MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
5. PROGRAMEM OPERACYJNYM KAPITAŁ LUDZKI NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007–2013
6. STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
7. STRATEGIĄ ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY DĘBNICA KASZUBSKA DO ROKU 2015
8. PLANEM ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĘBNICA KASZUBSKA NA LATA 2007–2013
9. GMINNĄ STRATEGIĄ I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY DĘBNICA KASZUBSKA NA LATA 2004-2010

Wskazane w Gminnym Programie Aktywności Lokalnej działania będą realizowane w kontekście wykorzystania funduszy z Unii Europejskiej w latach 2007-2013 w ramach projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013 przewidzianych dla Ośrodków Pomocy Społecznej, w obszarze Priorytetu VII *Promocja integracji społecznej* : Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, działania 7.1 i poddziałania: 7.1.1: Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej .

Stanowiąc będą podstawę do konstruowania montażu finansowego oraz przygotowania aplikacji o wsparcie finansowe wskazanych projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 przewidzianych dla Ośrodków Pomocy Społecznej w przypadku działań:

a) na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych, poszukujących pracy lub nie pozostających w zatrudnieniu, będących w wieku aktywności zawodowej i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, w szczególności należące do jednej (lub kilku) z poniższych grup:

- X. długotrwale bezrobotnych
- XI. osób niepełnosprawnych w tym z zaburzeniami psychicznymi
- XII. osób po zwolnieniu z zakładu karnego lub innej placówki penitencjarnej

(do 1 roku od jej opuszczenia)

XIII. osób bezdomnych

XIV. osób nieaktywnych zawodowo z uwagi na opiekę nad dziećmi lub innymi osobami zależnymi

XV. osób uzależnionych od alkoholu lub innych środków odurzających, poddających się procesowi leczenia lub po jego zakończeniu (w okresie do 1 roku od jego zakończenia)

b) integracji społecznej młodzieży w wieku od 15 do 25 roku życia, pochodzącej ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym;

c) wspierających otoczenie osób wykluczonych społecznie, przez co rozumie się osoby mieszkające we wspólnym gospodarstwie domowym.

Beneficjenci realizują projekt systemowy w Poddziałaniu 7.1.1. w zakresie rozwoju form aktywnej integracji za pomocą następujących narzędzi:

4) kontrakt socjalny,

5) program aktywności lokalnej,

1. Kontrakt socjalny

a) kontrakt socjalny jest pisemną umową pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym, mającą na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, umożliwienia aktywizacji społeczno - zawodowej oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,

b) kontrakt socjalny przewiduje wzajemne zobowiązania stron, w tym możliwości zastosowania:

1) zasiłków i pomocy w naturze;

2) pracy socjalnej;

3) prac społecznie użytecznych;

4) instrumentów aktywnej integracji;

5) innych działań o charakterze integracyjnym.

2. Program aktywności lokalnej

Program aktywności lokalnej skierowany jest do osób w ramach konkretnego środowiska lub członków danej społeczności. Oznacza to, że w ramach programu można prowadzić działania aktywizacyjne adresowane do ludzi mieszkających na pewnej przestrzeni obejmującej obszar gminy: dzielnicy, osiedla, sołectwa, wsi. Może to być środowisko grupy zawodowej lub społecznej (np. niepełnosprawnych, osób wychodzących z placówek opiekuńczo-wychowawczych), mieszkańców bloku czy nawet kilku rodzin mieszkających w okolicy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębnicy Kaszubskiej od 2008 roku realizuje projekt pod tytułem „Zdrowy styl życia, aktywność, nauka i praca człowieka wzbogaca”. współfinansowany z Unii Europejskiej w latach 2007-2013 w ramach projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013

przewidzianych dla Ośrodków Pomocy Społecznej, w obszarze Priorytetu VII *Promocja integracji społecznej* : Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, działania 7.1 i poddziałania: 7.1.1: Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej .

Celem projektu w 2008 r. było zwiększenie aktywności zawodowej osób długotrwale bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej, objętych kompleksowym systemem wsparcia przy zastosowaniu instrumentów aktywnej integracji głównie w postaci narzędzia - kontraktu socjalnego.

Podjęcie uchwały przez Radę Gminy w Dębnicy Kaszubskiej w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Dębica Kaszubska na lata 2009 -2013 pozwoli na zastosowanie do realizacji projektu narzędzia -: program aktywności lokalnej